

VOGELINDRUKKEN UIT JOEGOSLAVIË

Marijke de Graaf

Deze vakantie gingen wij, Dick Jonkers en ik, naar Joegoslavië en ik vind het leuk om een stukje te schrijven over de vogels uit dat schitterende land. De Würzem Pass, de toegang tot Joegoslavië. Een pas met een stijging/daling van af en toe 18%, wat altijd weer een aardig plaatje van kokende motoren oplevert.

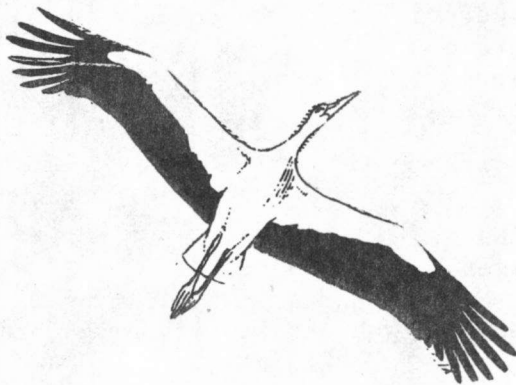
De eerste etappe van onze zwerftocht ging door het dal van de Sava, van de grens tot een camping in Karlovac.

Wat meteen opviel was het grote aantal Bonte Kraaien dat je overal zag. Gespitst op roofvogels moesten we het doen met 6 Buizerds, waarvan er één een slangetje in zijn snavel had. Tien procent van het voedsel van de Buizerd bestaat uit reptielen, amfibieën en vissen. Hiervan maken o.a. hazelwormen en ringslangen deel uit.

Een andere veel voorkomende soort was de Europese Kanarie, een echte klets-kous.

De camping lag aan een riviertje en er waren veel ijverige Puttertjes in de bomen. Op een wandeling zagen wij op een electriciteitspaal een ooievaarsnest met 5 grote jongen. Dit is een opvallend aantal. In Nederland komen meestal niet meer dan twee tot drie jongen per nest groot. Kennelijk was in dit gebied de voedselsituatie gunstig. Het landschap bestond uit maisvelden, akkers met tarwe, luzerne, braakliggende akkers en onkruiden. Hier en daar lagen wat poeltjes.

Een stukje verderop troffen wij de ouders aan bij een graslandje waar een

boer met de maaibalk aan het maaien was. Rustig links en rechts kijkend stapte de Ooievaar rond. Ineens zag hij een Koolwitje. Hij begon te rennen, te vliegen en verschalkte al vliegend het vlindertje.

Diezelfde avond troffen we in hetzelfde gebied ± 340 Bonte Kraaien aan die naar hun slaapboom gingen. Van Karlovac trokken wij naar het zuiden en zoals elke goede toerist betaamt naar Plitvice. Een groot natuurpark met veel mensen en weinig

vogels, dit alles tegen een pittige prijs. Alles wat we daar gezien of gehoord hebben aan vogels waren 6 Vinken, 6 Rotsklevers en 4 Grote Gele Kwikstaarten. Maar ach, ook wij kunnen nu eindelijk meepraten over Plitvice. Het is best een mooi park maar het is zo gecultiveerd. Ik loop nu eenmaal liever alleen in een natuurgebied over een knuppelbrug dan in een rij mensen.

We gingen verder het binnenland in. In het wild kamperen bij Lupina. Een schitterende plek in de heuvels met een verscheidenheid aan bloemen die je hier niet meer tegenkomt. Een leuke soort die we hier tegenkwamen was de Grauwe Klauwier. Twaalf stuks zagen we er plus een Roodkopklauwier. Ook de Klapksters waren van de partij en zowaar een Slangenarend en een Torenvalk. Tot nu toe hadden we weinig roofvogels gezien.

De volgende camping lag bij Jajce. Nu we wat verder het binnenland in kwamen zag je pas het "echte" Joegoslavië. Mensen die voornamelijk buiten leven, hard werken op het land met de hele familie, kleine winkeltjes en dorpjes. Geen overdaad aan luxe meer, maar de meest nodige gebruiksmiddelen waren hier te koop. Op de markten fruit, groente, riekens, touw, scheppen en ander gereedschap. Allemaal nuttige dingen en geen opsmuk. Wie de gebruikelijke soeveniers wil kopen moet naar een andere streek.

We kwamen een groepje zigeuners tegen met een platte kar waarop hun hele bezit lag. Een paard ervoor, een paar mannen op de kar, wat vrouwen en kinderen er lopend naast. Dat kom je daar nog tegen en dan voel je echt een wereld van verschil tussen hun leven en het jouwe.

Maar terug naar de vogels en de camping in Jajce waar een trouwe Nachtegaal elke dag bij onze tent te horen was.

Vanuit het meer bij Jajce stroomt het water via woeste stroompjes naar de lager gelegen rivier de Pliva. Op die plek staan een aantal houten watermolentjes, verbonden door vlonders waar je overheen kunt lopen. Grote uitstekende rotsblokken in het stromende water, een ideaal plekje voor Waterspreeuwen. Het geluk was met ons want we troffen er inderdaad een Waterspreeuw aan. Een juveniel die zich lekker liet drogen op één van de vlonders. Prachtig om te zien hoe hij met zijn witte oogleden knipperde. Hij verdween pas toen ik er naar toe liep omdat ik wilde kijken of ik hem dan ook in het water zou zien duiken.

Vanuit Jajce hebben we veel tochten gemaakt. Bij Glamoz zagen we een Wespendief en twee Raven. Deze soort kwamen wij later ook nog geregeld tegen. Een aantal avonden hoorden we een Dwergooruil.

De kloven in dit gebied, die een uitstekend oord zijn voor Vale Gieren en Rotszwaluwen, waren leeg.

Op een ochtend zaten we om 11.00 uur bij een Joegoslavische boer aan de slibowitz en turkse koffie. Hij vertelde ons dat er vanaf vorig jaar, na de ramp in Tsjernobil, minder vogels waren. Ook de bomen staan er slechter bij, de pruimenogst was slecht en er waren opvallend veel misgeboorten en kindern met misvormingen geboren. Hoe betrouwbaar dit commentaar i.v.m. de vogelstand is laat ik hierbij in het midden. Toch kwamen we op één van onze tochten nog twee Schreeuwarenden, twee Wespendifeen en een Rotszwaluw tegen.

We vertrokken uit Jajce en gingen weer naar het noorden, richting Zelina. Even een kater wat betreft het landschap. Zo vanuit het binnenland leek het of je de Flevopolder inkwam en daar hadden we nog helemaal niet zo'n zin in. Op de overgang van dit landschap naar de moerasgebieden van de Sava namen wij vrij veel roofvogels waar, zoals een Dwergarend, 4 Zwarte Wouwen en een Wespendif. Ook Ooievaars waren hier vertegenwoordigd, zelfs één Zwarte. Op de huizen ook veel nesten met jongen. Ook later op een tocht richting Hongaarse grens zagen we regelmatig Ooievaars. De laatste week van onze vakantie bleven we op één plaats, camping Spik bij Gozd, vlak bij de grens tussen de Karavanken en de Julische Alpen.

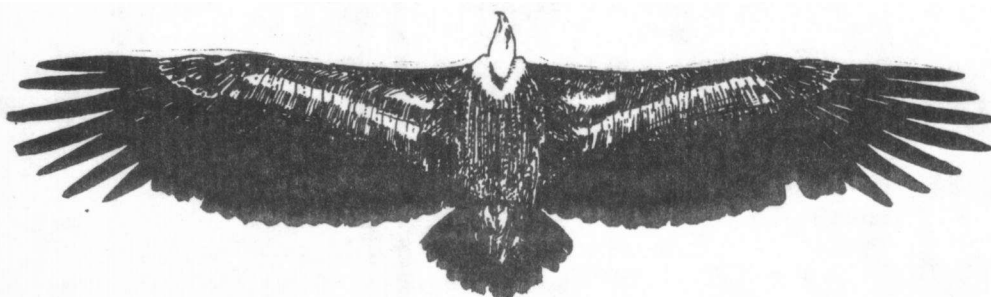

Eenmaal zagen we nog twee Steenarenden, een adult en een waarschijnlijk derdejaars. Bij Bohanski Jezero eindelijk een drietal Vale Gieren.

Op een wandeling bij Kranska Gora, hoog in de bergen, zwermden er groepen Alpenkauwen rond en zagen we een Blauwe Rotslijster.

Kijkend in de vogelgids merkten we op dat een aantal van de door ons in deze vakantie waargenomen soorten op de rand van hun verspreidingsgebied zaten, zoals de Kruisbek, Schreeuwarend en Barmsijs. Leuk te vermelden is nog de Kramsvogel, alarmerend in een land waar hij volgens de gidsen niet voorkomt. De soort rukt op als broedvogel in West-Europa. Blijkbaar wordt vanuit Oostenrijk de Balkan gekoloniseerd.

In elk geval is Joegoslavië een schitterend land met een enorme verscheidenheid aan landschappen en wie zich niet laat vangen door het kustgebied waar je elkaars tentharingen kunt gebruiken, zal er zijn ogen uitkijken.

De door ons waargenomen soorten zijn:

Dodaars	Steenuil	Merel	Boomkruiper
Ooievaar	Ransuil	Roodborstlijster	Grijze Gors
Zwarte Ooievaar	Dwergooruil	Blauwe Rotslijster	Grauwe Gors
Wilde Eend	Gierzwaluw	Tapuit	Geelgors
Vale Gier	Groene Specht	Roodborsttapuit	Cirlgors
Buizerd	Grote Bonte Specht	Paapje	Groenling
Sperwer	Kleine Bonte Specht	Zwarte Roodstaart	Putter
Havik	Draaihal	Nachtegaal	Sijs
Zwarte Wouw	Kuifleeuwerik	Roodborst	Kneu
Steenarend	Veldleeuwerik	Bosrietzanger	Barmsijs
Dwergarend	Boerenzwaluw	Zwartkop	Europese Kanarie
Schreeuwarend	Huiszwaluw	Tuinfluit	Goudvink
Slangenarend	Boompieper	Grasmus	Kruisbek
Wespendief	Witte Kwikstaart	Tjiftjaf	Vink
Slechtvalk	Gr.Gele Kwikstaart	Goudhaantje	Huismus
Boomvalk	Gele Kwikstaart	Vuurgoudhaantje	Ringmus
Torenvalk	Klaapekster	Grauwe Vl.vanger	Spreeuw
Kwartel	Roodkopklauwier	Koolmees	Wielewaal
Waterhoen	Grauwe Klauwier	Pimpelmees	Raaf
Zilvermeeuw	Waterspreeuw	Zwarte Mees	Zwarte Kraai
Kokmeeuw	Winterkoning	Kuifmees	Bonte Kraai
Houtduif	Heggemus	Glanskop	Roek
Tortelduif	Grote Lijster	Staartmees	Kauw
Turkse Tortel	Kramsvogel	Rotsklever	Ekster
Koekoek	Zanglijster	Boomklever	Vlaamse Gaai